

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan svečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 20 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterstopne petit-vrste po 12 h, če se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5. in sicer uredništvo v I. nadst., upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnistva telefon št. 35.

O težnjah takozvanih „katoliških modernistov“.

O gibanju med češkimi duhovniki na Moravskem in Českem, naperjenem v prvi vrsti proti terorizmu in absolutizmu episkopata, smo te dni že pisali ter označili glavne faze v tem boju, ki bo morda zgodovinske važnosti za stališče katoliške cerkve med Slovani in v slovanskih deželah.

V dotičnem članku smo se na kratko dotaknili tudi načel, za katere se bori struja takozvanih „katoliških modernistov“ in radi katerih se je začel med episkopatom in duhovščino, pripadajočo tej struji, ljut boj, ki je dosegel sedaj svojo kulminacijo v prepovedi „Bilega Praporca“, glasila č. 3 se „katoliške moderne“.

Da se zde ta načela episkopatu skrajna nevarna, dokazuje to, da so škofje po daljšem laviranju sklenili, z železne pestjo udariti četo renitentnih modernistov in proti njim porabiti vsa sredstva, ki jih ima v toliki obilici na razpolago katoliška cerkev, ako je treba uničiti nepokorne elemente, ki bi lahko postali nevarni njenemu obstoj.

In škofje se ne motijo, ako vidijo v gibanju katoliške moderne silno nevarnost za katoliško cerkev v sedanjih njeni obliki, zakaj ideje, ki jih zastopa ta struja, so tako zdrave in odgovarjajoče duhu moderne dobe, da morajo biti simpatične tudi vsakemu lajku in naj si je še tako ravnodušen napram vprašanju, tičočim se cerkve in nje notranjega življenja.

Modernisti zahtevajo predvsem, naj se katoliška cerkev med Slovani postavi na zdravo narodno podlago in naj se Slovanom vrne staroslovensko bogoslužje, ki sta je uvedla in Slovanom v Rimu priborila slovanska apostola Ciril in Metod.

Katoliška moderna zre v slovenskem bogoslužju nele starodavno pravico, ki se je dala Slovanom, nego tudi uspešno obrambno sredstvo proti grozečemu potujčevanju.

Za glavno zapreko, da se cerkev

brani, dati Slovanom njihovo starodavno, od raznih papežev jim zajamčeno pravo, smatra struja modernistov škofo, ki jih označuje kot novodobne Vihinge in vladne služabnike in agente. Zato zahteva, naj bodo višji duhovni pastirji v slovanskih deželah zgolj domači sinovi, ki jih pa naj ne imenuje vlada, marveč jih naj voli ljudstvo in duhovščina.

Kdor ima količkaj vpogleda v javno življenje med Slovani, pripadajočimi katoliški cerkvi, mora priznati, da je stališče, ki so ga zavzeli češki modernisti nasproti škofom in višji duhovščini, docela pravilno in umestno. Nepobiten fakt je namreč, da so glavni vir vsega zla in najljutejših političnih bojov v vseh katoliških slovanskih deželah škofje in njihova najbližja okolica, ki niso ničesar drugega kakor slepo orodje Slovanom sovražne vlade in Rima in ki se dajo pokorno izrabljati v svojem brezmejnem servilizmu za najhujša lopovstva proti Slovanom in njihovim težnjam.

V tem oziru so si vsi slovanski škofje enaki od našega Bonaventure pa gori do praškega nadškofa kardinala Skrbenskega: ponižni slugi v prvi vrsti seveda vladi, ki jih je imenovala, in Rimu.

V takšnih razmerah je pač umevno, ako se čuje v krogih katoliške inteligence, v kolikor je še pristopna modernim idejam, vedno glasneje zahteva, naj cerkvene dostojanstvenike voli ljudstvo in duhovščina, zakaj „dokler jih imenuje vlada“, kakor pripominja „Urežany Jazyk“, „njih moramo smatrati za politične zaupnike in agente vsakokratne vlade.“

Ker torej škofje niso toliko višji dušni pastirji, kakor poslušni agenti Slovanom sovražnih vlad, zato je po mnenju modernistov neizprosni boj proti tem novodobnim Vihingom v interesu ne samo katoliške, nego tudi dobre slovanske stvari ne le neizogiben, nego naravni potreben.

Zato je struja, zbrana okoli „Bilega Praporca“ započela odkrit boj proti tem škofom.

„Pazite na kardinala Skrbenskega, ker je rojen Nemec in tuj plemič, pazite na brnskega škofa Huyna, ker je Nemec, tuj plemič, odgojenec jezuitov in generalski sin, pazite tudi na nadškofa Bauerja, ki je duša avstrijskega episkopata in provzročitelj vseh persekucij,“ te stavke čitamo v „Urežanem Jazyku“ in jih navajamo kot veleznačilne, ker so iz njih razvidne glavne tendence, ki so gonilna sila v modernem gibanju češke nižje duhovščine.

Zgradba katoliške cerkve kaže sumljive razpokline, a te se ne dajo zalepiti morda s pastirskimi listi, ampak le z razumnimi, času primernimi reformami, sicer je neizogibno, da se poruši kos te zgradbe; pri tem se pa prav lahko zgodi, da bo marsikateremu izmed mogočnikov, ki se sedaj poslužujejo zgolj inkvizicije in biča, pošteno zmečkana njihova mitra.

Tako pišejo v „Urežanem Jazyku“ modernisti, ki so jih škofje prokleli in jih proglasili za „kaciře“ (krivo-verce).

Reformujte cerkev, sicer se poruši njena zgradba, tako kliče češka duhovščina svojim škofom.

Da se prepreči grozeči propad, je treba v prvi vrsti odpreti tudi notranja vrata lajkom, zakaj cerkev ni nobena kasta, nobeno tajno društvo in njeni člani so tudi lajki, pred katerimi cerkev ne sme imeti nobenih tajnosti, ker se vse tiče tudi njih, kar se godi v cerkvi. Lajkom se mora dati prilika, da razpravljajo in govore tudi o notranjih cerkvenih zadevah in da se široko odpro vrata vsaki upravičeni kritiki. Zato se mora enkrat za vselej napraviti konec nasilstvu škofov, ki ne prenašajo nobene še tako upravičene kritike in ki se gajo takoj po terorističnih sredstvih, da bi kritikom zamašili usta, naglašajo, da se morajo notranje cerkvene zadeve razpravljati znotraj v cerkvi sami.

Roko v roki s temi prenosovami pa je treba stremeti za tem, da se

čimnajtepreje odpravi eden izmed glavnih virov vsega zla v katoliški cerkvi — celibat.

Celibat je po mnenju katoliških modernistov najbolj nemoralna in najbolj protinaravna ustanova na svetu. Celibat kot tak se mora odpraviti, ker je izključeno, da bi obstal drugače, kakor zgolj po imenu. De facto tudi ne obstoji in ne more obstati, kar zlasti dokazuje dan na dan duhovščina sama, ki daje na ta ali drugi način duška svojim nagnenjem, katerim se ne more ustaviti iz enostavnega vzroka, ker izvirajo iz narave, a da se naravi ni mogoče protiviti, to je že stara dokazana stvar.

Celibat mora pasti, to je torej eden izmed bistvenih postulatov češke katoliške moderne.

Ako se bo modernistom posrečilo, pripomoči svojim brez dvoma zdravim idejam do zmage, se sedaj še ne more reči. A če jih tudi za sedaj še uduši katoliška inkvizicija, to je gotovo, da njihove ideje v ugodnem času zopet vzniknejo iz tal in prično odločilen boj z zastopniki starega okostenelega in preživelega katolicizma, čigar reprezentant je sedanjí episkopat.

Državni zbor

Dunaj, 9. januarja. Brambovski minister je predložil rekrutni zakon, finančni minister pa zakon o zvišanju plač državnim uradnikom in slugam. — Posl. Schwegel je interpeliral ministra notranjih zadev in železniškega ministra zaradi električne železnice Opatica-Volosko. — Posl. Noske je interpeliral trg. ministra zaradi zvišanja poštne pristojbine. Posl. Gessmann je nujno predlagal, naj se takoj začne razpravljati o poročilu volilnega odseka o varstvo volilne svobode. — Potem se je začelo razpravljati za nujnem predlogu glede hmeljarskega zakona. Po daljši debati je bil zakon tudi v tretjem branju sprejet. — Nato je naznanil predsednik, da so se vsi nujni predlogi umaknili, razen dr. Ferjančičevega o

konvenciranju hipotekarnih dolgov, Schrottovega o zakonu proti ponarejanju vina, Gessmannovega o numerus clausus in varstvu volilne svobode. V razpravo se je takoj vzel Gessmannov nujni predlog glede numerus clausus.

Končno so bile brez prvega branja sledeče vladne predloge izročene pristojnim odsekom: predloga o vojaških kreditih (proračunskemu odseku), zakon o vojaških novincih in vojaških taksah (brambovskemu odseku), zakon o regulaciji plač drž. uradnikom in slugam (proračunskemu odseku) in krošnjaški zakon (obrtnemu odseku).

Prihodnja seja bo jutri ob 11. dopoldne.

Konferenca klubovih načelnikov.

Dunaj, 9. januarja. Ministrski predsednik je priporočal, naj zbornica reši do konca januarja vseh 33 predlog. Začela se je debata, katerim predlogom se naj da prednost. — Ministrski predsednik je v teku debate povedal, da bo vlada v eni prihodnjih sej podala programatično izjavo o druginji mesa in o sredstvih, kako bi se temu odpomoglo. Nadalje je predlagal, naj bi se seje klubovih načelnikov vršile vsak teden. Prihodnja taka seja bo v petek 11. t. m. Do tedaj se bodo poedini parlamentarni klubi bavili s programom za zadnje državnozbornsko zasedanje. Ta program obsega za sedaj 33 točk. K tem točkam pa pridejo: kot 34. nujni predlog posl. Grossa glede reforme kontrolne komisije o državnih dolgovih, 35. nujni predlog posl. Pacherja o umazani konkurenciji, 36. nujni predlog posl. dr. Adlerja, naj dobe gradbeni rokodelci prvo pravico pri rubežu, 37. nujni predlog dr. Adlerja za prosto kolportazo in 38. nujni predlog posl. Kaftana o lokalnih železnicah. Vlada upa, da se ves ta program s podvojeno naglico dožene, le glede kolportaze ni upanja, da bi se v tem kratkem zasedanju rešila, temuč po-

LISTEK.

Hoja na Veliki Klek.

(Konec.)

Človek, ki si ne ve razlagati naravnih čudes, se poslužuje pravljice. Tako se pripoveduje, da se bivali tu nekaj srečni ljudje, da so bile gore obraščene z drevjem, v znožju se je pasla živina, polje je bilo rodovitno. Semeni na nedeljo je zbral prebivalce celega okraja, ki so se zabavali s petjem in plesom. Na molitev so popolnoma pozabili. Kar nastane hud vihar, grom in blisk, od vrha Velikega Kleka se ulije silna ploha, uničen je bil človek in njegova okolica. Po dežju je zapihal veter, nastal je oster mraz, zmrznilo je vodovje, gore je pa pobelil sneg kot spomin na strašno kazen. Še dandanes se prikazuje človeško okostje izpod ledenih razvalin.

Odvrnimo se od pravljice in obrnimo se dalje. V skali je vdolbljeno znamenje v spomin na Karla Hoffmana, ki je prvi prišel dne 5. avgu-

sta 1869 na vrh Kleka. Pokojnik je padel v boju pri Sedanu kot 23letni mladenič, njegovi prijatelji so mu pa postavili spomenik.

Ozrimo se še enkrat na to neizmerno ledeno morje, obkroženo od snežnih velikanov, treba bo prekorati snežno ravan, katere se tu valovito vzdiguje. Vodniki nas opominjajo k previdnosti, naj stopamo po odkazanih stopinjah, naj pazimo, da se ne spotaknemo nad ledenimi razpoklinami. Nataknejo si naočnike, pregledamo pot, katero bomo nastopili: vodnik pred nami, mi za njim. Po 1 ur 35 m smo prekorali ledenik in občudovali silne razpoke; ali ni še prestana nevarnost, najhujše pride. Pred sabo zazreš sklade ledu, navpične pomole gladke ostrine v raznih oblikah. Mrzel sever brije, lahko pihljajoč sneženi prah nam prši v oči. Vodniki pripravijo vrvi, privežejo nas okoli pasu; sedaj pride strmina. Lezli bomo po hrbtu onega velikana, kateri nas je očaral s svojimi vitkim vrhom.

Vodniki nas zopet svare pred nevarnostjo, katere nam žuga; le en

napačen korak in pogoltne te ledeno žrelo. Pogumno korakamo dalje, čim višje, tem lepši prizori se kažejo, ne strašijo nas ledene razpoke, privlači se je oko gledati ta brezdna, blesteča v solnčnem svitu z več metrov dolgimi ledenici. Opazujemo zanimivo ledeno jamo z veličastnimi ledenimi kapniki, zviti v vseh mogočih oblikah. Spominjajo te Postojnske jame. Hitro mine čas in nevede prideš do visočine; pokaže se dolga strma pot, katero smo prekoračili in gazili sneg do kolen. Ako si stopil v stran, bil si do pasu v snegu. Previdnost nam znova velevalo vodniki. Prekoračili bomo ledeni most, en vodnik je odšel naprej s cepinom poskusit, ako je dovolj trden, da nas obdrži. Na lahko krenemo čez zmrzli sneg. Na straneh zija globoko žrelo, 30 do 40 metrov globoko. Strah je minil. Zopet stojimo trdno in gazimo sneg dalje. Radostni klici odmevajo po sneženi puščavi; gledamo kvišku, snel je svojo čepico in prikazal se je v vsej krasoti vrh Zvonarjev.

Višje prihajamo; med nami se razpenja jasno nebo, zvezda večernica

vzhaja na obzorju, poslednji solnčni žarki rdeče gorske obronke. Oster sever piha v obraz, obleke se prijemlje sneg in zmrzuje, z urno hojo si grejemo otrple ude. Nasproti gledamo slikovite tirolske gore, Dolomite, iz daljave pozdravljamo lahke obrise naših Alp.

Pod nami se razgrinjajo neizmerne doline z zelenimi gozdi, strme gore kipe k vrhu s svojimi razdrapanimi stenami, snežniki, kriti z večnim snegom, ledeniki, ki jih ne od-tajajo vroči solnčni žarki.

Dospeli smo na Adlersruhe v nadvojvode Janeza koč, 3455 metrov visoko. (Koča je bila povečana leta 1898, in zopet letos se izdatno razširi. Med turisti, ki so prvi dospeli na vrh leta 1880, beremo tudi ime Valentina Staniča.) Hitro se preoblečemo v suho obleko, vzamemo gorkega čaja, da si nekoliko ogrejemo otrple ude.

Precejšnje število nas je bilo zbranin planincev iz raznih krajev. Skupno smo se radovali krasnega večera in pozdravljali prihodnji dan. Predno gremo k počitku, pogledamo

na okrog, mrak je objel dolino in noč začena svoje vladarstvo; divje štrle strme pečine kvišku, veličastneje izgledajo v jasne noči, krite s snegom. Nad nami se razpenja jasno nebo, posejano z nešteto zvezdami, okoli koč pa buči mrzel veter.

Hrup v koči nas je zbudil drugi dan, hiteli smo na prosto, ali bili smo razočarani nad prevrtljivim vremenom, nad naglo spremembo, uničene so bile naše nade. Po solnčnem vzhodu je zapihal veter, gosta megla je nastopila, snežilo je kot v najhujši zimi. Vihar je tuil, da je odmevalo okoli koč, tema nas je objela, da se ni videlo nikamor. Potrli smo pose-dali okoli mize, z upanjem, da se naposled vihra poleže in nam omogoči priti na vrh, od katerega nas je ločilo samo še 100 m. Prihajali so novi gostje, pobeljeni s snegom. Koča se je napolnila docela. Okna so zmrzovala, toplomer je kazal 5 stopinj pod ničlo, dasi je bila peč dobro zakurjena. Veter je našel dovolj špranj, da je pripihal noter.

Prisopihal je nov gost in pozdravil smo ga; vzbujal je sočutje

čaka vsa tiskovna reforma skoraj gotovo na novi parlament.

Obrtna novela

Dunaj, 9. januarja. Na povabilo poslanca Böhmea so se zbrali danes obrtni prijazni poslanci vseh kronovin na dogovor o stališču, ki ga je zavzela gosposka zbornica na pram novemu obrtnemu zakonu. Ostro so se kritizirale spremembe, ki jih je sklenila gosposka zbornica o tem zakonu. Soglasno se je sklenilo, da je zastaviti vse sile, da prodre načrt vsaj tak, kakršnega je sklenil stalni obrtni odsek dogovorno z vlado.

Bodoče državnozborske volitve.

Dunaj, 9. januarja. Tirolski deželni glavar dr. Kathrein je obvestil vodstvo konzervativne stranke, da ne misli več kandidirati v državni zbor.

Lvov, 9. januarja. „Kurjev Lvovski“ razširja vest, da namestnik grof Potocki v najkrajšem času odstopi, ker ne mara voditi državnozborskih volitev na podlagi splošne in enake volilne pravice.

Nagodba z Ogrsko

Budapešta, 9. januarja. Časopisje ugiba, kaj se zgodi, ker ni upanja, da bi se doseglo sporazumljenje med avstrijsko in ogrsko vlado. — Z merodajne strani pa se zatrjuje, da položaj še nikakor ni obupen. Oba ministrska predsednika se sestaneta v najkrajšem času, da pretrčata gradivo obeh nagodbenih komisij. Tudi cesar je baje pri zadnjem delegacijskem obеду izjavil napram raznim politikom, da je trdno uverjen, da se bo končno le posrečilo odstraniti ovire pri nagodbi.

Protisrbske demonstracije v Sofiji.

Sofija, 9. januarja. Danes so bile velike demonstracije pred srbskim poslanštvom. Demonstrantje so metali v poslopje kamenje ter strgali in sežgali srbsko zastavo. Srbski diplomatski zastopnik se je pritožil pri vladi, ki je obljubila zločince kaznovati.

Dogodki na Ruskem.

Petrograd 9. januarja. Ko je danes vojaški vrhovni prokurator general Pavlov stopil na dvorišče vojaškega sodišča, stopil je predenj mlad mož v vojaški uniformi ter zaporedoma streljal na Pavlova. Po drugem strelu se je general zgrudil mrtev. Atentator je zbežal ter ustrelil dva preganjajoča ga policaja in nekega dečka, preden so ga mogli prijeti. Atentator je baje v vojaška preoblečen dijak. V bližini je bilo še šest v vojaške preoblečenih revolucionarjev, da bi bili priskočili, ako bi se prvemu ne bil napad posrečil. Umorjeni general je bil glavna opora reakcije. Revolucionarji so ga že lani obsodili na smrt, ker je vojaškim sodiščem zapovedal, naj sploh izreka le smrtne obsodbe ter jih tudi izvršujejo. Tudi v dumi so

ga sprejeli, ko je prišel odgovarjati na neko interpelacijo, s klici: „Ven z morilcem!“

Bivši vrhovni prokurator sv. sinoda, Pobjednoscev, je za pljučnico nevarno zbolel.

Moskva, 9. januarja. Mestni poglavar in ministrski predsednik Stolypin sta dobila grozilna pisma.

Perzijski šah Muzaffer-eddin †.

London, 9. januarja. V Teheranu je umrl včeraj po dolgem bolehanju šah Muzaffer-eddin, 54 let star. Pokojni je imel mnogo lastnosti dobrega vladarja. Zbliževal se je ljudstvu in evropski kulturi, uvedel je versko toleranco med raznimi sektami, ustanovil je več šol, odpravil davek na kruh in meso ter dal končno deželi ustavo. — Naslednik mu je 34letni sin Mohamed Ali, ki pa ni sin princezinje, kakor se je dosedaj zahtevalo za vsakega prestolonaslednika.

Dopisi.

Z Vranskega. Naš okrajni načelnik znani župnik Zdolšek kaže svojo pristno ljubezen do napredka s tem, da da šoli broco, kjer le more. Kot duša okrajnega šolskega sveta je imenoval za krajnega šolskega nadzornika na šestrazredni šoli na Vranskem svojega pisarja K., dasi sta bila predlagana za to važno in veleodgovorno mesto dva napredna in akademično izobražena narodnjaka. Ravno krajni šolski nadzornik moral bi biti vsestransko neodvisen značaj, ker ima važen posel predlagati med drugim zanikarne starše okrajnemu šolskemu svetu v kaznovanje. K. je tudi občinski uslužbenec in je primoran kot takšen delati nasprotno, namreč prizive proti kaznim. Ko je n. pr. tudi občinski uslužbenec nočni čuvaj P. naznanil posestnika B. zaradi varnostnega prestopka na glavarstvo, maščeval se je ta občan in dosegel kot občinski odbornik nemoralni čin, da je občina P. samo vsled tega službo odpovedala! Če bi hotel torej sedaj K. kakšno zanikarno stranko predlagati v kaznovanje, zadela bi njega, kakor P., enaka usoda. Na ta način se bode uničil s trudom pridobljeni obisk šole, kar pa bode sevele v prid samopašnim nenasitnim bisagam. Zdolšek posnema torej tudi glede šole izrek generala, kateri je rekel, da je ona prokletstvo za ljudstvo. Pa tudi svoje narodno srce je razkril Zdolšek s tem imenovanjem. Medtem, ko sta bila zato mesto predlagana gospoda odločna narodnjaka, je K. isti mož, kateri pri državnozborski volitvi vkljub vsem prošnjam ni hotel dati svoj glas slovenskemu kandidatu dr. Dečku. — No, posledice tega imenovanja kažejo se tudi v tem oziru. Dokler smo imeli odločne in neodvisne krajne šolske nadzornike, bil je red in so bile, kakor povsod, tudi na Vranskem dovoljene različne društvene vaje v šoli. Ker sedaj potrebne zavednosti in odločnosti manjka, razkoračil se je nemškutarski šolski sluga nad tamburaškimi vajami in dosegel, da je sedanjí krajni šolski svet vsako nadaljnjo vajo v šoli prepovedal. — Tako skrbijo župnik Zdolšek in njegovi trabanti za napredek slovenskega naroda!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 10. januarja.

— **Škof je razžaljen in razžalil ga je neki kranjski župnik**, kakor je to razvideti iz uradnega spisa škofovega o pastoralnih konferencah leta 1906. Škof je duhovnikom naročil, da morajo napraviti poročila o potrebi klerikalnih izobraževalnih in podobnih društev. Ker vedo duhovniki, da škof kar nori za taka društva, so se večinoma izrekli za taka društva in le prav malo jih je bilo, ki so imeli toliko poguma, da so v predvidni obliki povedali svoje pravo mnenje. Eden pa se je vendar našel, ki je povedal brez ovinkov svoje mnenje. Pisal je škofu: „Tako društvo na kmetih nima niti sledu one veljave, kakršna se mu pripisuje od preširne ljubljanske gospode, ki je kruha pijana.“ Ta „preširna ljubljanska gospoda, ki je kruha pijana“, so seveda ljubljanski duhovniki s škofom vrid. Škof pravi v svojem uradnem spisu, da je razžaljen, ker je omenjeni župnik — pošteno povedal svojo misel, ker je brez ovinkov odgovoril na to, kar je bil vprašan. Škof pač ne prenese resnice in je jezen, če se kak duhovnik ne vnema za njegove norosti.

— **„Slovenčeva“ nevednost** je ravno tako velika, kakor njegova širokoustnost. Vedno se baha, kaj vse zna in kako vse zna, v resnici pa je tako neveden, da se človeku kar tema dela pred očmi, če bere ta list. Tako piše včeraj, da so na Španskem ujeti dva ogleduha, enega v Manili, drugega v Lingayu. Vsak dijaček mora vsaj to vedeti, da je Manila največje mesto na Filipinih in da so Filipine dandanes last Združenih držav ameriških in ne več last Španske — samo v „Slovenčevem“ uredništvu še takih elementarnih stvari ne vedo. A nikar misliti, da je to slučaj. „Slovenec“ strelja take kozle prav pogosto. Naj navedemo samo še en izgle. Dne 22. decembra je priobčil konfuzen članek „Bosanska kriza“. Članek je datiran iz Sarajeva, a je seveda spisan v Ljubljani, zakaj to je čisto izključeno, da bi v Sarajevu živel človek zamenjal Kallaya s — Kalnokijem. To se je pa zgodilo v „Slovencu“. V omenjenem članku je pisano: „... v Bosni, kjer nesrečne roke, ki delajo v duhu Kalnokijevem, delajo zgolj lastnim sovražnikom v prid.“ Žurnalist, ki ne ve, da je bil Kalnokij jako malo sposoben minister zunanjih del, ki ni imel nikdar nič opraviti z Bosno, in da je bil Kallay upravitelj Bosne, v čigar duhu se še danes vodi bosanska uprava, tak žurnalist naj gre za peč. „Slovenec“ naj bo to v svari. Če se bo preveč repenčil s svojo učenostjo, bomo v prihodnje še večkrat pokazali, da je v resnici le neskončno neveden.

— **„Stranka vseh strank“**, tako naj bi se imenovala tista „vse-slovenska“ stranka, katero vzbuja k

življenju tržaški „Novi list“, glasilo nemškega škofa Nagla. Seveda bi morala ta „stranka vseh strank“ priseči slepo pokorščino rimskemu papežu, vsem nemškutarskim našim škofom, dunajski vladi in se odpovedati enkrat za vselej svojim narodnim zahtevam. „Slovenec“ je tako stranko že večkrat klical na dan, a vkljub temu, da stoji za njim „vseslovensko ljudstvo“, je še danes ni. Kdo pa verjame hinavcem!

— **Zboljšanje položaja državnih uradnikov.** Kakor smo poročali v včerajšnji brzojavki, je finančni minister predložil včeraj poslanski zbornici dva zakonska načrta, ki obsegata od vlade nameravano zboljšanje državnih uradnikov. Prva predloga zahteva 20 milijonov kron, ki naj bi se razdelile kot enkratna izredna podpora med uradnike leta 1907. Ta znesek se pokrije z blagajničnim premeženjem, oziroma preostanki v gospodarstvu. Druga predloga obsega obsežne končne določbe, ki jih namerava ukreniti vlada v aktualnih uradniških vprašanjih in ki stopijo v veljavo z letom 1908. Po teh določbah se namerava za državne uradnike troje: zvišajo se aktivitetne doklade, da se odpomore vsakemu posamezniku napram težjim življenjskim pogojem; pomnože se plačilne stopnje od III. do XI. čin. razreda v zvezi s skrajšanjem plačilnih pomaknitvenih terminov v najnižjih treh činovnih razredih, da se po možnosti da jamstvo za večkratno časovno določeno in hitrejšo doseglo višjih plačilnih dohodkov; končno se skrajša v dosegu polne penzije potrebna službena doba od 40 do 35 let. Zvišanje aktivitetnih doklad se izvrši tako, 1.) da se sedanje postavke v vseh krajevnih razredih zvišajo v V. čin. razredu za 10%, v VI., VII. in VIII. za 15%, in v IX., X. in XI. za 20%, 2.) da se krajevnih razredih v svojem razmerju z Dunajem zboljšajo, in sicer tako, da se sedanjí zneski po 60%, 50% in 40% dunajskih aktivitetnih doklad zvišajo na 70%, 60% in 50% zvišane dunajske doklade, za mesta z več nego 80.000 prebivalci se pa ustanovi nov krajevni razred z 80% zvišane dunajske doklade. Pomnožitev plačilnih stopenj obsega v vseh činovnih razredih od III. nazaj razen IX. po eno stopnjo, v zadnjem pa dve stopnji. Višina novih plačilnih stopenj odgovarja sedanjí napetosti med posameznimi plačilnimi stopnjami vsakega činovnega razreda. Vobče se bo v prihodnje največja plačilna stopnja vsakega činovnega razreda krila z najnižjo stopnjo prvega višjega činovnega razreda. Uradniki stari nad 60 let so izključeni od pomaknitve v nove plačilne stopnje. Pomaknitvena doba v najnižjih treh činovnih razredih se zmanjša od štirih na tri leta. Zmanjšanje službene dobe se razteza le na one uradnike, ki bodo imeli zato plačevati nadaljnji pokojninski donesek 1/2%, od slug pa na osebe jetniških paznikov, policijske stražnike, policijske agente in kategorije, ki vsled izrednega napora službe navadno ne

dosežejo 40 službene dobe. Istčasno z zvišanjem aktivitetnih doklad uradnikov se izvrši to tudi za sluga, in sicer na 55%, na Dunaju, 40% v I., 35% v II., 30% v III. in IV. krajevnem razredu. Za te spremembe je proračunanih 15 1/2 milijona kron, k čemur je pa še privzeti večje potrebnosti v znesku 13 milijonov kron, ki bo nastala vsled raztegnitve v načrtu nameravane akcije na druge državne uslužbenke, katerih prejemki se bodo regulirali naredbenim potom. Sem spadajo posamezne skupine poštinih uslužbencev, pisarniško pomožno osebje in pomožni sluga, moštvo finančne straže in gozdarske osebje, uradniki državnih železnic in sluga. Za državno učno osebje, ki bo tudi deležno zvišanja aktivitetnih doklad, se nameravajo odrediti posebne specialne določbe, kakor enakost srednješolskih profesorjev z učitelji državnih obrtnih šol, gotovo vračunanje suplentskih let, enakost vseh dunajskih vseučilišnih profesorjev glede takozvane dunajske doklade itd.

— **Na naslov c. kr. finančnega ministrstva.** Pred nekaj časa je bila razpisana služba c. kr. evid. nadzornika v Šleziji. Prosilci morajo med drugim dokazati znanje deželnih jezikov. Tudi na Štajerskem je bila enaka služba razpisana, toda znanje slovenskega jezika se ne zahteva. V deželi, kjer stanuje tretjina Slovencev, je to skrajno poniževalno in mi zahtevamo, da se služba še enkrat razpiše ali pa odda takemu prosilcu, kateri je obeh jezikov zmožen. Caveant državni poslanci...

— **Odbor „Slovenskega društva“ v Mariboru** je v seji dne 8. prosinca sklenil, da skliče zaupni shod, na katerem se bo razpravljalo o sestavitvi centralnega volilnega odbora in ustanovitvi narodnega sveta za Spodnje Štajersko, na dan 7. svečana ob 10. uri predpoldne v „Nar. domu“ v Mariboru, in je imenoval za ta zaupni shod 20 zaupnikov. V isti seji je sklenil odbor „Slovenskega društva“ v Mariboru povodom razširjenja vesti, da namerava vlada odpraviti slovenski gimnazij iz Celja, izjaviti, da štajerski Slovenci najodločnejše odklanjajo vsako namero vlade, odstraniti na katerikoli način slovenski gimnazij iz Celja.

— **Štajersko ljudsko učiteljsko prirediti na Svečnico**, dne 2. februarja t. l. v Gradcu **splošni učiteljski shod** v prilogi prioritetne ugodnejšega materialnega stanja. — Učiteljsko se ima vobče zahvaliti boljšim dohodkom lastnemu svojemu trudu. Tudi pred zadnjo regulacijo plač je vesoljno štajersko ljudsko učiteljsko v Gradcu priredilo sestanek, ki je bil od vseh strani zelene Štajerske dobro posečen; in ravno ta sestanek je prav mnogo pripomogel v to, da se učiteljsko plače vendar nekaj zvišale. — Izza zadnje regulacije, ki se je vršila leta 1899, pa so se vsa živila podražila ter drugi življenjski pogoji tako poostriili, da učiteljsva ob sedanjih prejemkih absolutno ni več mogoče stanu primerno živeti in shajati ter se posvetiti le delu v šoli tako,

in smeh. Njegova gola kolena so bila obdana okoli in okoli z zmrazjenimi ledenci, kateri so štrleli kakor zvonci. Snežena glava, obleka vsa snežena, izmučen od hoje, popolnoma onemogel, je bil kakor prikazen.

Svetli se, smo vzkliknili. Hiteli smo na prosto, ali bilo je le za hip. Takoj se je zopet stemnilo, da bi šli na vrh, je bilo zaman. Tolažili smo se, da bo že boljše, ali bilo je vedno hujše; naposled smo sprevideli, da ni mogoče, zato smo se vdali. Izgubljen je bil dan, in kdo ve, kaj nam priinese prihodnji. Opravila so nas klicala domov; po dolgem posvetovanju smo se odločili, da odrinemo navzdol. Težka je bila ločitev, naš cilj ni bil dosežen.

Proti enajsti uri smo oprtali prtljago, se zavili v gorko obleko, vodniki so nam pritrdili vrvi in hajdi navzdol proti vetru, ki nam je kazal svojo moč, da nas je sukal in da se je bilo treba krepko ustavičiti, da nas ni telebnil ob tla. Vračajoč se, smo vzeli drugo pot. Korakali smo čez ledenik, ki nima tako nevarnih raspokin, vendar se je ponesrečil

pred kratkim nosač, katerega je pogoltnilo ledeno žrelo. Prišli smo v Stüdlovo koč. Našli smo turiste, katerim je bila usoda mila, da so našli zavetja v njej. Od koč nadalje se vije pot vedno navzdol. Ozirali smo se nazaj, ali megla je ovijala obronke gor, le tuintam se je pokazal vrh in zopet izgini. Dospeli smo v Kals (1222 m), in se poslovlili od vodnikov. Mudilo se nam je dalje, do Hubena smo imeli tri ure hoda. Oprtali smo nahrbtnike in hiteli dalje. Pot vodi skozi gozde; v znožju žubori Kalski potok. Bila je že noč, ko smo dospeli do prenočišča. Večerja in ležišče sta se nam silno prilegli.

Drugi dan ob šestih je bil pripravljen voz, da nas popelje skozi Kalsertal in Iseltal proti Lienzu (650 m). Lepo jutro je bilo, svež gorski zrak, bujni gozdi, pašniki, čedni kmetjski domovi, vse to vpliva prijetno na planinca, da se mu po trudapolni gorski poti priljubi dolina. Poslovlili smo se od gorskih krajev, žurili smo se in kmalu iskreno pozdravili dragi slovenski dom.

Antonija Kadivec.

Strahovalci dveh kron.

Zgodovinska povest.

(Dalje.)

IV.

Plavaj, plavaj, mladi junak,
Plavaj in na kraj priplavaj.
Narodna.

Ves zamaknen je gledal Andrej plemič Kržan krasno, komaj kakih osemnajst let staro dekle, ki je stisnjena ob očeta, sedela pred njim na krovu. Prvikrat ga je obšlo spoznanje, koliko je že zamudil s tem, da se ni mogel ločiti od svojega gradiča na skalnatem obrežju Liburnije in prvikrat se mu je zadelo, da utegne življenje vendarle lepo biti. Niti za trenotek ni maknil očesa od mlade dame, prav kakor bi dvomil, ima li pred sabo živo bitje ali čeznaraven pojav. Mlada dama je imela toliko opravka s svojim očetom, da Kržanove pozornosti ni zapazila. Starega gospoda so popadale slabosti in nekajkrat mu je klonila glava, kakor bi izgubljal zavest. Naposled se je kar naenkrat nagnil vznak in oblekal brez zavesti na roki mlade dame.

Andrej je instinktivno izpustil krmilo iz rok, da bi pomagal staremu gospodu, a še predno je vstal s svojega sedeža, je zaklical kupčevalec s konji:

— Ne zamerite, gospod, a življenje nas vseh je vendar nekaj važnejša stvar, kot starega gospoda hipna slabost vsled zaužite morske vode.

Andrej je malo zardel in zgrabil zopet krmilo. Odgovoril ni nič, dasi je bilo tujčevo opozorjenje precej robato.

— Oče, ljubi oče, je zdihovala deklica in stiskala starega gospoda k sebi. Jaz sem, ki te kličem, jaz, tvoja Asunta. Oče — saj bodemo kmalu rešeni.

In ker vse to klicanje ni vzbudilo gospoda iz nezvesti, se je deklica obrnila do Andreja.

— Prosim Vas, pomagajte mu. Morda oče še ni izgubljen. Ah, če mi umrje. Pomagajte! Moj oče je bogat, neizmerno bogat in Vas bo bogato poplačal.

Andreja Kržana je spreletela jeza.

— Ne bojte se, je odgovoril

osorno. Slabost Vašega očeta mine kmalu. Jaz pa ne smem izpustiti krmila iz rok.

Kupčevalec s konji ni bil tako prizanesljiv, kakor Andrej Kržan.

— Človek postavlja svoje življenje v nevarnost in žanje tako hvaležnost! Mar bi jih bili pustili na ladji, da bi se bili potopili. Pa to leži latinskemu plemenu že v krvi. Samo v zlato verjame in ne pojmi več ne požrtvovalnosti, ne velikodušnosti.

Andrej Kržan je namenoma preslišal to zabavljanje. A ko je videl, da prihaja stari gospod zopet k zavesti in da se je Asunta nekoliko pomirila, je sodil, da ne sme odlašati z opomnjo, ki mu je ležala na jeziku.

— Dovolite mi, gospodična, malo pojasnilo. Vidim, da ste v zmoči glede naših oseb. Kar se tiče mene, Vam moram povedati, da sem plemškega stanu. Moja spremljevalca pa sta šla z menoj v smrtno nevarnost iz samega človekoljubja, ne da bi pričakovala plačila. Po obleki nas ne smete soditi.

Tomo je slutil, da se nanašajo

Kakor to zahteva njega dobro. — Zato pa, slovenski učitelji na Štajerskem, pokazite, da ste solidarni vsi, kadar se gre za vaš interes ter mnogoštevilno pridite dne 2. februarja v prestolnico svoje dežele! Kdor le količajk more, naj pride! Čim večje bude število zbrana učiteljstva, tem mogočnejši bude njega glas ter temvečji bude tudi splošni efekt... Le z združenimi močmi moremo kaj doseči: zato pa opustimo vsak separatizem ter jasno pokažimo, da v stanovskih zadevah ne poznamo nobene razlike! Zato pa še enkrat: mnogobrojno v Gradec dne 2. februarja t. l.

Slovenski učitelj.
— **Iz politične službe.** Kakor smo že poročali, pride v Celje za okrajnega glavarja plem. Müller-Hörstein, doslej glavar v Slovenjem Gradcu. Baje je zmožen slovensčine. Pl. Prah, nadkomisar v Celju, gre za okrajnega glavarja v Ptuj. V Slovenji Gradec pride kot okrajni glavar okrajni višji komisar dr. Ernst Poiger, dočim gre v Brežice višji okrajni komisar Valter grof Attems.

— **Iz davčne službe na Štajerskem.** Premeščeni so davčni pristavi Anton Kunej iz Slovenske Bistrice v Šmarje pri Jelšah, Gustav Schwarzenig iz Radgone v Šoštanj in Ladislav Jerše iz Voitsberga v Kozje; nadalje sta premeščena davkarja Anton Grejan iz Ormoža v Št. Lenart v Slovenskih goricah, J. Stermscheg iz Schladminga v Ormož; nadalje davčna kontrolorja Josip Masten iz Pöllau v Slovensko Bistrico in Rud. Sigl iz Kirchbacha v Neumarkt. Končno je premeščen davčni oficijal Ivan Škoflek iz Kozjega v Ptuj.

— **Iz sodne službe.** Gospod Ivan Hrast, sodni kancelist na Brda, je imenovan oficijalom v X. činovnem razredu.

— **Iz pisarne slovenskega gledališča.** Nocoj (nepar) se poje drugi v sezoni velika Wagnerjeva romantična opera „Lohengrin“. Naslovno vlogo igra g. pl. Rezunov, Elžo gospa Skaloza, Ortrudo gđc. Reissova, Telramunda gosp. Oufrednik, kralja Henrika g. Betetto, kraljevega glasnika g. Raneč. — V soboto (par) se vprizori prvič na slovenskem odru zanimiva Štolbova veseliga „Na letovišču“.

— **Veliki ljudski koncert „Glasbene Matice“** pod vodstvom koncertnega vodje g. M. Hubada v nedeljo, dne 13. januarja t. l. ob polu osmi uri zvečer v veliki dvorani hotela „Union“. Sodelujejo: gđc. Josipina Susteršič (sopran), gđc. Angela Malič (alt), g. Ernesto vit. Cammarota, operni pevec iz Zagreba (tenor), g. Julij Betetto, operni pevec (bas), pevski zbor „Glasbene Matice“ in orkester c. in kr. pešpolka št. 27., pomnožen z nekaterimi člani „Glasbene Matice“. Spored: 1. Anton Forster: „Turki na Silevici“. Besede spisal Josip Stritar. Za samospeve, mešani zbor in orkester. Op. 75. (Nova slovenska izvirna skladba, prvič izvajana.) Tenor-solo g. Ernesto vitez Cammarota, bas-solo g. Julij Betetto, sopran-solo gđc. Josipina Susteršič, alt-solo gđc. Angela Malič. 2. a) Ofrecio: „Arija“; b) Ofrecio: „Smrt Chopinova“ iz opere „Chopin“; c) Anton

vse te besede na obljubljeno bogato plačilo, a ni jih prav razumel, ker ni pojml, kako se more človek braniti denarja. Rad bi se bil oglašil in povedal, da bi sprejel z največjim veseljem čim izdatnejšo nagrado, ali zdelo se mu je, da bi morda prišel v navskrižje s svojim gospodarjem in zato je molčal, toliko laglje, ker je bil trdno prepričan, da njemu plačilo ne uide na noben način.

Asunta je čutila, da je užalila svojega rešilca in skoro ponižno je prosila.

— Odpustite mi, gospod. Nisem vedela, kaj govorim. Kar ste storili za mojega očeta in zame, tega ni mogoče poplačati. Ali upate, da pridemo srečno na breg?

— Vihar pojema in burja brije od morja proti bregu. Ni torej dvoma, da pridemo srečno na kopno.

— Vse življenje Vam bom iz srca hvalečna za vse, kar ste storili za nas, je dihnila Asunta in s svojimi velikimi temnimi očmi pogledala Kržana tako milo, da mu je postalo teene pri srcu. (Daje prih.)

Nedvčd: „Pogled v nedelžno ok o“, poje g. Ernesto vitez Cammarota. 3. a) Ludovik Hudovernik: „V celici“, basovski samospev s spremljevanjem klavirja in mali moški zbor, bas-solo poje g. Julij Betetto; b) Stanko Premrl: „Lilije“, mešan zbor; c) Anton Nedvčd: „Nazaj v planinski raj“, mešan zbor. 4. Karel Bendl: „Svanda dudak“, narodna pravljica, besede spenil Jaroslav Vrhlický, za soli, mešan zbor in orkester. Svanda-dudak (tenor-solo) g. Ernesto vitez Cammarota, tujec (bas) g. Julij Betetto, Marinka (sopran) gđc. Josipina Susteršič. NB. „Pogled v nedelžno oko“, „V celici“ in „Nazaj v planinski raj“ se pojo v spomin Simon Gregorčiča. Začetek točno ob pol osmi uri zvečer. Cene prostorom: Sedeži po 1, 2, 3 in 4 K, stojšča po 60 h, za dijake po 40 h se dobivajo v trafiki gospe Češarkove v Selenburgovih ulicah in na večer koncerta pri blagajni. — Besedilo se dobiva istotam brezplačno.

— **Veliki ljudski koncert „Glasbene Matice“.** V lažje orijentiranje naj povemo nekaj o razdelitvi sedežev v dvorani hotela „Union“. Sedeži so parterni, balkonski in galerijski. Parterni in balkonski se dele na desno in levo. V parterju je 23 vrst, ki so ob straneh označene od vrste I.—XII. z rimskimi številkami, od vrste 13 do 23 z arabskimi številkami. Pri prvih 12 vrstah gredo v vsaki vrsti številke na desni od 1. do 11., na levi od 12.—22. V vrstah od 13. do 23. so samo vrste označene, ne pa tudi posamezni sedeži. V vsaki izmed teh vrst na desni ali na levi je po 13 sedežev in vsakdo naj pazi samo na svojo vrsto in pa ali je leva ali desna, v vrsti sami pa se lahko ucede na katerikoli prostor. Vhodi na parterne sedeže so ali skozi glavna vrata ali iz garderob, ki so ob desni in levi strani. Balkonski sedeži gredo na desni od 1.—40. in na levi tudi od 1.—40. Vhod je po stopnicah. Galerijskih sedežev so štiri vrste, katerih sedeži gredo, začeni na desni strani, v vsaki vrsti od 1.—20. Vhod po istih stopnicah. Stojšča so v parterju pod galerijo in balkonom, na balkonu in galeriji za sedeži.

— **Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** 177. vodstvena seja se je vršila dne 14. novembra 1906 v družinskih prostorih „Narodnega doma“. Navzoči: Tomo Zupan (prvomestnik), dr. Karol vitez Bleiweis-Trsteniški, Fran Črnač, Gregor Einspieler, Aleksander Hudovernik (blagajnik), Anton Svetek, dr. Ivan Svetina (tajnik), Ivan Šubic in Ivan Vrhovnik. Navzočevala sta tudi družinski svetovalec Oroslav Dolenec in nadzornik dr. Fran Ilesič. Po § 18. je na to sejo prvomestnik povabil tudi župnika Fran Treibra. Prvomestnik je otvoril to sejo ob 3. uri posebno pozdravljajoč zastopnika Koroske, prošta Gregorja Einspielerja, in na to sejo povabljenega župnika Treibra iz Velikovca. Po dolgi in temeljiti debati, katere so se udeležili vsi navzoči, so se začelo uredile učne razmere naše velikovske šole. Konec ob 7. zvečer. — V 178. seji 19. decembra 1906 pa so bili navzoči: Tomo Zupan (prvomestnik), dr. Karol vitez Bleiweis-Trsteniški, Fran Črnač, Aleksander Hudovernik (blagajnik), Luka Svetec (nam. prvomestnik), dr. Ivan Svetina (tajnik), Ivan Šubic in Ivan Vrhovnik. Svojo odsotnost so oprostili: Dr. Ivan Merhar, Ivan Murnik in Anton Svetek. Potem ko je prvomestnik odgovoril posmrtnico pesniku Simonu Gregorčiču — kojo so vsi stoji poslušali — se je podelilo več podpor v svrhu prireditve božične na obmejih šolah. Izrekla se je zahvala akademskemu društvu „Prosveta“, ki je družbi nasetovala božične in noveletne razglednice in jej sploh bila na tej akciji v veliko pomoč. Imenovala se je za novostanovljeni otroški vrtec v Hrustniku gđc. Justina Grilčeva iz Vač. Konec se je bil ob 7. uri.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

— **Družba sv. Cirila in Metoda** ni položila v meseci oktobru, novembru in decembru 1906 javnih časnikihi računov o svojih dohodkih. Neprijetne razmere so to provzročile. Ker dobro ve, kaj je tuj denar in kako ravnati s prejetim denarjem, odzove se prejkorej svoji dolžnosti za imenovane mesece. Vodstveni sklep pa je, da se stori to zanašaj koncem vsakega prihodnjih mesecev. Ko bi bila kje hiba le za eden vinar, prosimo oglašite se vselej in takoj. To cenjenim podpornikom in podpornikom, ki se vam iskreno priporočamo, na znanje.

— **Odberova seja „Društva slovenskih književnikov in časnika“** bo jutri, v petek 11. t. m. ob šestih zvečer v uredništvu „Slovenskega Naroda“. Gospodje odborniki se vrnijo vabijo, da se te seje zanesljivo udeležijo, ker so na dnevnem redu zelo važne zadeve. — **Društvo sv. Jeronima v Zagrebu**, ki stremlj s Hrvati za istovetno svrhu, kot pri nas Družba

sv. Mohorja, me je naprosilo, da prevzamem zanje poverništvo. Društvo izda za svoje člane vsako leto po pet knjig razne vsebine. Društvena svetojeronimska je jako nizka: dosmrtni člani plačajo enkrat za vselej 10 K, letniki pa 1 K na leto, za kateri neznatni prispevek dobe vse leto izdane knjige. Vljudo se s tem pozitivajo naša p. n. bralna in druga društva, knjižnice in gospodje rodoljubi k obilnemu pristopu. Pokažimo dejanski, da nam je mar pospeševanje hrvatsko-slovenskega edinstva! Narodna čast naša zahteva, da se med nami Slovenci pomnoži število Svetojeronimcev. Članarino sprejemam do 15. februarja t. l. Na posnejša oglašila nikakor ne morem jemati osira. Fran Podkrajšek, juž. železnice oficijal v Ljubljani, Resljeva cesta št. 24.

— **Venček „Narodno čitalnico v Ljubljani“.** Zanimanje za čitalnični „plesni venček“ v soboto, dne 12. januarja t. l. v mali dvorani „Narodnega doma“ narašča. Številnejša udeležba gospodov je zagotovljena, zato prosimo odbor, da bi bil tem številnejše zastopan na venčku tudi lepi spol.

— **Žensko televidno društvo v Ljubljani** naznanja, da bo občni zbor v četrtek, 17. t. m. ob šestih zvečer v damski sobi „Narodnega doma“ s sledečim sporedom: Pozdrav starostke, poročilo tajnice, blagajničarke in načelnice, volitev odbora in slučajnosti. Vabijo se vse p. t. članice, da se zanesljivo udeležijo občnega zbora.

— **Fantovski ples.** Zadnji stavek večerjajoče notice pod tem naslovom, v katerega se je vrnila pomota, naj slove pravilno: da so člani „Narodne čitalnice v Ljubljani“ vabljani eopiso na „fantovski ples“ dne 16. t. m., tudi če so morda pomotoma izostala nekatera dotična vabila, kar se naj pripravljajalnemu odboru vsled trudopolnih priprav blagohotno odpusti. — Sklepna seja prirediteljev „fantovskega plesa“ je v soboto, 12. t. m., točno ob 6. uri zvečer v kavarni „Union“, h kateri naj se blagovoli potruditi vsak prireditelj.

— **Uspeh oglasa v „Slovenskem Narodu“.** „Goriška tiskarna“ A. Gabršček v Gorici je priobčila v našem listu kratek oglas, da sprejme dve knjigovodki in korespondentki. Nato je dobila v par dneh 32 ponudb. Gospod Gabršček nam poroča, da je med prosilci veliko jako sposobnih sil. Skoro vse pa so absolutne trgovskih tečajev, kar je lep znak napredka. „Goriška tiskarna“ si je izbrala dve gospodični, ki sta se sklicevali na oglas v „Slovenskem Narodu“. — To na znanje vsem prosilcam.

— **Streljanje proti toči.** Iz poročila kaj odličnega slovenskega profesorja prirodoslovja, kateri je tudi strokovnjak v meteorologiji, smo izvedeli, da je prinesla neka revija, ki poroča o napredkih prirodoslovja in tehnike, v številki z januarja t. l. o streljanju proti toči tale zaključek: „V Italiji in Franciji so se vršile v letih od 1902. do 1906. sistematične, pod nadzorstvom znanstvenih mož stoječe poskušnje glede zadržanja toče s pomočjo streljanja. To streljanje se je izkazalo tako brezuspešno, da se je sklenilo to stvar popolnoma opustiti.“

— **Zagoreten slučaj.** K notici, priobčeni včeraj pod tem naslovom, se poroča, da je 13. decembra iz blejskega jezera potegnjena ženska identična z Dolenčovo Lizo iz Križ pri Kranju. Skočila je sama v vodo.

— **Prostovoljno gasilno društvo cerkniško** priredi dne 13. januarja t. l. predpustno veselico v prostorih g. Zalarja (De Schiava), in sicer s petjem, igro „Krošmar pri zvitem rogu“, šaljivo loterijo s plesom in prostu zabavo. Svirala bo godba na lok. Začetek točno ob 7. uri zvečer.

— **Postojnski salonski orkester** priredi na željo šentpeterskih rodoljubov dne 12. januarja v kolo-dvorski restavraciji koncert z jako bogatim in raznovrstnim sporedom.

— **Tat iz navade.** V Podragi so prijeli 48letnega Lovrenca Severja iz Studenca pri Postojni, ker je ukradel dva noža. Sever je tat iz navade in je bil že 8krat kaznovan.

— **Iz Košana.** Na dan sv. Treh kraljev je priredilo košansko učiteljstvo tamošnji mladini prekrasno božičnico, pri kateri je bilo nad 330 otrok obdarovanih s pečovim, sladčicami in 54 tudi z oblekami. Božičnico so posebno prispevali: gospa grofica Hohenwart, gospa Klekova, gosp. Ambrožič, gosp. Hladnik, g. Medved, g. Kovač itd. Hvala jim!

— **Umor.** Na Kolku pri Ajdovščini je J. Peljhan zabolod sosedo Franca Vidmarja. Vzrok umora je ljubosumnost. Obsta bila oženjena. Peljhan se je sam javil sodišču.

— **Konkurz.** Deželno sodišče razglasa konkurz nad premoženjem Adolfa Baumanna, gostilniškega najemnika v Kranjski gori. Začasni upravitelj konkurzne mase je Ivan

Hudovernik, notar v Kranjski gori.

— **Nov vlak na progi Zidani most-Zagreb.** S 1. majem t. l. se uvede na železniški progi Zidani most-Zagreb v promet nov vlak, ki bo odhajal zvečer z Zidanega mosta.

— **Mariborska čitalnica** priredi v letošnji zimi dva plesa; prvega dne 19. prosinca, drugega dne 2. svečana. Vabila se razpošljejo. Oba plesa se priredita v manjši dvorani. Čitalnica odstopi ob teh plesih svoje prostore gostilni in kadicem, da se ohrani ovorana samo za ples. V postu priredi „Čitalnica“ Gregorčičev večer z umetniškim programom.

— **Slovensko pevsko društvo „Vraska Vila“ na Vrskem** si je izvolilo na izrednem občnem zboru dne 6. januarja sledeči odbor: Predsednik g. Luka Stobec, podpredsednik g. Ernest Brezovšek, pevovodja g. Ivan Kramar, tajnik g. Ivan Brinovec, blagajnik g. Anton Cizaj, zastavonoša in gospodar g. Franc Junger. Odborniki in namestniki gg. Matija Sevnik, Ivan Golob in Karl Košenina.

— **Iz Šoštanja** se nam poroča: Pri XXV. občnem zboru šaleške čitalnice v Šoštanju dne 6. t. m. se je izvolil sledeči odbor: Predsednik: g. dr. Fran Mayer, podpredsednik: g. Vinko Kolšek, blagajnik: g. Anton Kocuvan, tajnik: g. Rudolf Vodeb, ostali odborniki: gg. Alojzij Trobej, Ivan Šoln in Ivan Zupanc. V odborovi seji isti dan se je sklenilo, da se priredite v tem kratkem predpustu dve veselici, in sicer dne 20. prosinca veliki koncert polnoštevilne šoštanske narodne godbe na lok in na pustno nedeljo, dne 10. svečana koncert, maskarada in ples ter v postnem času dva koncerta. Želeli bi bilo, da nam p. n. dame in gospodje diletantni prirede kako gledališko predstavo vsaj v postnem času. Vabila za veselice izidejo pravočasno; kdor vabila po pomoti ne bi dobil, naj nam blagovoli oprostiti in se veselice tem sigurneje udeležiti, katera mu bode nudila gotovo vsestranski užitek. Društva v Šaleški in Savinjski dolini so prošena, da vsaj 20. prosinca ne bi priredila kakve veselice, da se zamorejo člani vseh društev naše veselice udeležiti. Vse veselice se bodo vršile v veliki dvorani hotela „Avstrija“ s sodelovanjem polnoštevilne šoštanske narodne godbe na lok, katera bode proizvajala najnovejše, fine in okusne točke.

— **Poskušeni samomor.** V Trstu se je 20letna tiskarska uslužbenka Marija Dostar hotela zastrupiti in izpiti steklenico karbolove kisline. Neka ženska je pa to preprečila s tem, da je zgrabila za steklenico. Pri tem se je karbolova kislina razlila in Dostar je bila hudo opečena po obrazu, ženska pa po roki.

— **Prihodnja javna vinska poskušnja** v tukajšnji dež. vinski k eti bo v soboto od pol 8. do pol 10. ure zvečer.

— **Zakopan zaklad.** Lansko leto je prišlo policiji na uho, da je spomladi leta 1887. v Ljubljani rojeni in semkaj pristojni urarski pomočnik Ivan Habič, kateremu se sicer, ker je večinoma brez dela, ne godi posebno dobro, naenkrat začel dobro živeti, si napravil novo obleko, nosil zlato urno verižico, poleg tega pa je imel v žepu še vedno dovolj evenka. Uro in zlato verižico je dal potem nekemu vojaku, drugo zlato verižico je pa zastavil v tukajšnji zastavnici. Od kod da vse to izvira, je pozneje zaupal svojemu prijatelju. Ko je umrl lanskega leta v Strelških ulicah pokojni kanonik Pogačar, je Habič porabil priliko ter pokradel v njegovem stanovanju zlatino in baje tudi dvoje hranilničnih knjižic, s katerima je dvignil, kakor je pravil, v hranilnici 400 K obresti, knjižice pa potem zakopal v neki kleti. Habič je sicer odločno vse tajil, in rekel, da se je le šalil, a ker so se pa dobile priče, ki so zlatino poznale, da je bila Pogačarjeva, je bila njegova izpoved napram svojemu prijatelju le verjetna. Le-tega je Habič tudi nagovarjal, da bi vlomila v dotično klet, kjer so zakopane hranilnične knjižice, česar mu pa ta ni hotel pomagati. Proti Habiču je bila včeraj obravnava pri tukajšnjem deželnem sodišču, katero je dobilo glede zlatnine pravomočne dokaze in ga obdilo radi hudodelstva tatvine na 6 mesecev zapor. Bodo li prišle svoj čas na dan tudi knjižice, je še tajnost bodočnosti.

— **Nezvestnega** so našli danes ob polu 1. uri ponoči na Dolenjski cesti ležati nekega neznanega moža, katerega so prenesli v tamošnjo policijsko stražnico. Ker še do danes ni prišel k sebi, so ga na zdravniškovo odredbo prepeljali z rešilnim vozom v deželno bolnišnico. Neznanec je najbrže epileptičen.

— **Aretovan** je bil danes črevljarski pomočnik Jožef V., ker je hudo šalil javno npravnost. Oddali so ga sodišču.

— **Pobegnil** je te dni v jami, kjer kopljejo pesek, poleg prisilne delavnice, 21letni prisiljenec Fran Bauer, rodom iz Ausfeldna pri Linou.

— **Iz Amerike** se je včeraj pripeljalo 15 Bolgarov.

— **Izgubljene reči.** Vdova ga. Ana Vrhovčeva je izgubila denarnico, v kateri je imela nekaj čez 24 kron denarja. — Gospod Vinko Stegnar, uradnik pri c. kr. okrajnem sodišču v Ljubljani, je izgubil na Tivolskem drsališču ali na poti do tja denarnico z večjo vsoto denarja.

— **„Ljubljanska društvena godba“** priredi danes zvečer koncert v „Narodni kavarni“ (Gosposke ulice). Začetek ob 9. uri. Vstop prost. — **Priprone stanovanje**, obstoječe iz treh sob odnoso dveh sob in predsobe v pritličju ali visokem parterju se išče v sredini mesta za Simon Gregorčičevo javno ljudsko knjižnico in čitalnico.

* **Najnovejše novice.** Češko narodno delo „Leta“ so sklenili, da ustanove v Znojmu privatno gimnazijo, v Iglavi pa privatno realko.

— 80letni rojstni dan obhaja te dni nadvojvoda Rainer.

— Umrla je hanovrska kraljica Marija v starosti 88 let.

— Obsojen major. Vojno sodišče v Draždanah je obsodilo majorja pl. Zeschwitza v Stedensko ječo, ker je svojega slugo kiofital.

— Zblaznil je v cerkvi sv. Petra v Rimu mlad duhovnik ter začel med mašo peti in plesati, končno pa je napadel duhovnika pred altajem.

— Štrajkujočim železničarjem na Bolgarskem so se sedaj pridružili še uslužbeni parobrodne družbe v Varni.

— Na zahtevo praškega občinskega sveta, naj se odpravi matura na srednjih šolah razglasa naučno ministrstvo, da je izdana naredba, naj se pri maturi postopa z vso mogočo popustljivostjo, a odpraviti mature ni mogoče.

— **Železnico iz doline Zennatt** na Mattershorn nameravajo zgraditi nekateri švicarski inženirji. Železnica bi se gradila 4 leta ter veljala 10 milijonov frankov.

— Kardinal Puzyna baje rezignira na Lvovsko nadškofijo ter se preseli v Rim. Nadomestoval ga bo kanonik Sapieha.

— Bog in denar. Francosko finančno ministrstvo je odredilo, da se na denarju odpravi napis „Dieu protege la France“ (Bog čuvaj Francijo) ter se nadomesti z napisom „Liberté, égalité, fraternité“.

— Bivšemu predsedniku drž. zbora dr. Smolki postavijo v Lvovu spomenik.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 10. januarja. Poslanska zbornica je danes prazna kakor malokdaj, dasi je d evnem redu važna stvar: num-rus clau us za gospodsko zbornico. Začetkom seje je domobranski minist r Latscher pr dloži zakonski načrt o zboljšanju prejemkov vojaškim vdovam in srotam, koj potem pa se je začela razprava o G ssman-novem pr-dlogu, naj se nu nerus clausus nujno reši. Debata tče gladko, ker ni skoro nič poslušal-cev. Za to zadevo pride na vrsto zakon o varstvu volilne svrbode. Prihodnja seja bo jutri.

Dunaj 10. januarja. Gospod-ska zbornica bo jutri sklepala o obrtni reformi. Vlada se trudi, da doseže kompromis med gospodsko zborarico in med pos-lansko zbornico. V tej seji reši gosposlska zbornica tudi tisti del volilne reforme, čigar spre-jete je odložila za toliko časa, dokler ni v poslanski zbornici sprejet numerus clausus.

Dunaj 10. januarja. Vlada namerava v nedeljo razglasiti sankcionirano volilno re-formo.

Dunaj 10. januarja. Finančni minist er se je izrekel, da nima nič proti temu, če se sklene, da predlagamo zboljšanje uradniških prejemkov velja že od 1. janu- arja 1907.

Dunaj 10. januarja. Uradna „Wiener Zeitung“ prijavlja sank-cionirani zakon o lekarnah in pa vladno izvršilno naredbo k temu zakonu.

Dunaj 10. januarja. Vsled smrti hanovrske kraljice se vrne c-sar že jutri iz Budimpešte na Dunaj.

